

Notes i dietaris de la família Fina (1561-1878). Estudi, edició i notes a cura d'Enric Prat i Pep Vila. Ajuntament de Palafrugell, 1998, 124 pàg.

Uns senyors de Palafrugell

HA DEIXAT DE SER excepcional que un arxiu públic recuperi el fons d'una associació, d'una empresa, d'un patrimoni històric, d'una personalitat..., una conseqüència de la confiança que els arxius s'han guanyat davant dels particulars. Coincideix també amb l'existència d'un nombre creixent d'investigadors interessats a explorar la informació continguda en els documents no oficials.

La publicació de *Les notes i dietaris de la família Fina* és un fruit més d'aquesta positiva conjunció de voluntats entre els particulars, els arxius públics i els investigadors, materialitzada en aquest cas a Palafrugell. L'Arxiu Municipal d'aquesta vila és dels que més s'ha preocupat pel patrimoni documental de naturalesa

privada. Aquesta preocupació ha portat a la salvaguarda del fons de la família Fina, que ara ja fa companyia als altres fons privats ingressats amb anterioritat i ja consultables.

I al fons Fina pertanyen aquestes notes i dietaris estudiats i comentats per Enric Prat i Pep Vila. Els autors de l'estudi combinen una transcripció rigorosa i estricta, amb un gran nombre de notes aclaridores del sentit de molts termes o expressions. Ofereixen, així, a la consulta un text ric en dades sobre la vida quotidiana a Palafrugell, especialment del segle XIX: l'amable rutina de cada dia d'una família benestant, esdeveniments familiars, fets inusuals, notícies que arriben de lluny, observacions meteorològiques...

Membres de la família Fina de successives generacions van redactar aquests textos sense pretensions, de manera molt directa i planera, i això és justament el que els fa avui especialment interessants i els converteix en complementaris d'altres fons documentals. Tant pel contingut com pel tractament que li han donat Pep Vila i Enric Prat, el text presenta un gran interès per a investigadors de diferents disciplines i, òbviament, per als lectors interessats en la història de Palafrugell i la seva comarca. Constitueix, en definitiva, una excel·lent incorporació a la llista, encara massa curta, de dietaris i llibres de memòria transcrits i publicats.

Josep Matas

ARBONÈS, Jordi. *L'Empordà, terra de pas*. Flor del Vent Edicions. Barcelona, 1997.

Les planes ben cultivades

COM VA DEIXAR escrit Witold Gombrowicz i cita Ponç Puigdevall al pròleg d'aquest llibre, el propòsit de la literatura no és resoldre problemes sinó plantejar-los. Sens dubte, de *L'Empordà, terra de pas* es pot dir que planteja interrogants que conviden a la reflexió. El qüestionament inicial que motiva el viatge busca respondre si existeix realment un caràcter empordanès.

Lògicament el plantejament de problemes no és l'únic requisit que ha de complir un text per ser literatura. Si això està clar també n'està que, a desgrat dels amants de les definicions incontestables, la literatura mai no s'ha sabut definir a gust de tothom. Els qui ho discuteixen recorren sovint a exemples. Per gairebé tothom Rodoreda i Calders feien literatura; en canvi, només per alguns

certs articles de diari són literaris. Potser de vegades succeeix que és fàcil considerar literari allò fictici. Aquesta tendència pot portar a errors perquè allò fonamental no és l'assumpte sinó la mirada que sobre aquest es projecta.

En el llibre aquí ressenyat, Jordi Arbonès tracta multitud de temes suggerits directament per la realitat i al mateix temps aconsegueix que el lector noti que està llegint literatura perquè la mirada de la veu narrativa és de naturalesa peculiar. El personatge protagonista, identificat amb l'autor, filtra tot el que veu amb el seu caràcter indecís i alhora encuriós per una realitat que entén des de la seva doble perspectiva d'empordanès que torna després de vint anys de cert allunyament. Aquest tarannà fa que la seva mirada, present al

llarg de tot el viatge, s'enriqueixi amb les converses que manté amb diferents personatges que o bé per naixença o bé per vocació no s'expliquen sense l'Empordà. De la mà de veus com la de M. Vázquez Montalbán, A. Pitxot, O. Bohigas, A. Quintana, J. L. Panero o les que sorprenen el lector en el magnífic penúltim capítol, la mítica comarca serveix de punt de partida per tractar una gran varietat de temes.

I d'aquesta manera, conversa a conversa, reflexió a reflexió i experiència a experiència, els ulls del lector van passejant per una terra que, com l'Empordà, a més de ser de pas convida a tornar-hi i a ser recomanada: la terra de les planes cultivades per un bon escriptor.

Josep Agustí